

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра акушерства, гінекології, педіатрії та дитячої хірургії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Професійна етика та психологія спілкування

(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі ПЗСО, НРК 5)

(назва освітнього ступеня)

спеціальності I7 Терапія та реабілітація

(код і назва спеціальності)

спеціалізація I7.02 Ерготерапія

(код і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми Ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус нормативного освітнього компонента «Професійна етика та психологія спілкування», підготовки освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності – І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації – І7.02 Ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Ерготерапія.

Розробник: Гайдучик Петро Данилович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної патології і хірургічних хвороб.

Погоджено

Гарант освітньої програми:

Грейда Н.Б.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри акушерства, гінекології, педіатрії та дитячої хірургії

протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Мартинюк Т.В.)

І. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Нормативний Рік навчання: перший Семестр: перший
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення</i>	
	Спеціальність: <i>I7 Терапія та реабілітація</i>	
Кількість годин/кредитів 90/3	Освітньо-професійна програма: <i>Ерготерапія</i>	
		Лабораторні:18 год.
ІНДЗ: €	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Самостійна робота: 50 год.
		Консультації: 6 год.
		Форма контролю: <i>залік</i>
Мова навчання		Українська

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Викладач: Гайдучик Петро Данилович,
кандидат психологічних наук,

доцент кафедри загальної патології і хірургічних хвороб,

Контактна інформація: мобільний телефон +38 066 988 8278,

електронна адреса Haiduchyk.Petro@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація

Вивчення освітнього компонента «Професійна етика та психологія спілкування» розширює теоретичні знання щодо біоетичного регулювання професійної діяльності медичних спеціалістів та дослідників, що сприяють безпеці використання нових медичних технологій та запобігають нанесенню шкоди людині, її потомству, усьому людству і біосфері у цілому. Формує цілісне уявлення про єдність природного і соціального життя, моральні цінності в роботі медперсоналу. Вивчення психології необхідне для підвищення ефективності власної професійної діяльності, найповнішого використання особистісного потенціалу людини, налагодження стосунків між членами колективу. Висока медична культура, етикетна поведінка учасників акту спілкування, професіоналізм майбутнього медичного працівника, деонтологічна підготовка значною мірою визначаються рівнем психологічної освіти в теоретичному й практичному контексті.

2. Постреквізити:

Асистивні технології, позиціонування та функціональне переміщення в реабілітації; Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні; Ерготерапія при ментальних порушеннях; Ерготерапія в педіатрії; Ерготерапія в педіатрії.

3. Мета і завдання освітнього компонента:

Метою викладання освітнього компонента «Професійна етика та психологія спілкування» є набуття здобувачами вмінь з основ етики та деонтології у фармації на підставі формування системи знань з моралі, етики та деонтології, біоетики, соціально-психологічних механізмів спілкування.

Основними завданнями освітнього компонента «Професійна етика та психологія спілкування» є: вивчення сутності, основних понять моралі, етики та деонтології, біоетики, набуття вмінь використовувати базові інструменти успішного спілкування та взаємодії у фахово-реабілітаційній діяльності

4. Компетентності. Результати навчання. Soft skills.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіо- респіраторних та інших функцій організму.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 09. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Результати навчання (РН):

РН 04. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь.

РН 14. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами, нормами професійної етики та деонтології та дотримуючись принципу неприпустимості корупції.

РН 15. Вміти ефективно спілкуватись, формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, ефективно співпрацювати в професійному середовищі на основі цінування і поваги до рівних можливостей та заняттєвих прав, різноманітності та мультикультурності.

РН 18. Застосовувати навички безперервного навчання для покращення професійної ідентичності та вдосконалювати значною мірою власний професійний розвиток протягом усього професійного життя, в самостійний та автономний спосіб.

Soft skills. Матеріал ОК формує такі навички:

- Критичне мислення та прийняття рішень
- Навички самоорганізації й тайм-менеджменту
- Навички навчання впродовж життя (Lifelong learning)

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Лабор.	Самост. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.Основи професійної етики та деонтології						
Тема 1. Медична етика, деонтологія: предмет, мета і завдання. Моральні якості медичного працівника	8	-	2	4	2	ДС / 5
Тема 2. Культура поведінки та етика взаємовідносин у роботі фізичного терапевта	8	-	2	6	-	ДБ, /5

Тема 3. Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті. Евтаназія, визначення, види та їх біоетична оцінка	8	2	2	4	-	ДС, ДБ, Т / 5
Тема 4. Особливості і проблеми застосування медичної етики та деонтології у роботі з пацієнтами різного віку	10	2	2	6	-	ДС, ДБ, Р / 5
Разом за модулем 1.	34	4	8	20	2	5
Змістовий модуль 2. Особливості особистості фізичного терапевта. Психологія відчуття та сприймання						
5. Стрес та синдром емоційного вигорання в професії фізичного терапевта	10	2	2	6	-	ДС,Р / 5
6. Предмет, завдання та методи психології. Психологія відчуття та сприймання	8	2	2	4	-	ДС,Р / 5
7. Психологія мислення і інтелекту. Патологія мислення і інтелекту	8	2	2	6	-	ДБ, Р / 5
8. Психологія свідомості, самосвідомість, підсвідоме	10	2	2	4	2	ДС / 5
9. Емоційно-вольова сфера особистості. Увага	10	2	2	6	-	ДС, ДБ / 5
10. Саморегуляція як основа психологічної корекції у спілкуванні. Усвідомлення відповідальності за власне психічне здоров'я	8	2	-	4	2	ДС, ДБ, Т,Р / 5
Разом за модулем 2	56	12	10	30	4	5
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумкова контрольна робота № 1						5
Підсумкова контрольна робота № 2						5
ІНДЗ						5
Всього годин	90	16	18	50	6	5/200

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання:

Самостійна робота здобувачів передбачає підготовку до лабораторних занять, вивчення питань, що стосуються тем лекцій, які не увійшли до практичних занять або були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумковій контрольній роботі під час вивчення відповідної теми.

1. Етапи розвитку психології;
2. Основні психологічні школи;
3. Шляхи розвитку пам'яті;
4. Саморегуляція емоцій;
5. Біоетичні проблеми в медицині;
6. Етика спілкування;
7. Молодіжна субкультура;
8. Характер, структура, самовиховання;
9. Шляхи розв'язання конфліктів;
10. Основні положення медичної деонтології;
11. Професійна деформація, емоційне вигорання: причини, наслідки, попередження.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття. Усі студенти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки повинні бути одягненими в білі халати. Перед початком заняття студенти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти здійснюють попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft

Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Складають залік (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів).

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному лабораторному заняття студент отримує оцінку за цією шкалою.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

- 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі

пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати загальні та фахові компетентності. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.](#)

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем освітнього компонента, можливе зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.](#)

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до [Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) та додаткових розпоряджень ректорату.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність для зарахування ОК становить 120 балів. Перерахунок балів здійснюється згідно до вимог, які представлені у таблиці 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у 200-бальну шкалу для освітнього компонента, що завершуються заліком:

4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200		4,09	164		3,2	128		1,6	70
4,97	199		4,07	163		3,17	127		1,56	68
4,95	198		4,04	162		3,15	126		1,5	66
4,92	197		4,02	161		3,12	125		1,46	64
4,9	196		3,99	160		3,1	124		1,4	62
4,87	195		3,97	159		3,07	123		1,36	60
4,85	194		3,94	158		3,05	122		1,3	58
4,82	193		3,92	157		3,02	121		1,26	56

4,8	192		3,89	156		3	120		1,2	54
4,77	191		3,87	155		Менше 3 «Не зарахо- вано»	Недос- татньо «Не зарахо- вано»		1,16	52
4,75	190		3,84	154		↓	↓		1,1	50
4,72	189		3,82	153		2,96	119		1,06	48
4,7	188		3,79	152		2,9	118		1	46
4,67	187		3,77	151		2,86	116		0,96	44
4,65	186		3,74	150		2,8	114		0,9	42
4,62	185		3,72	149		2,76	112		0,86	40
4,6	184		3,7	148		2,7	110		0,8	68
4,57	183		3,67	147		2,66	108		0,76	36
4,55	182		3,65	146		2,6	106		0,7	34
4,52	181		3,62	145		2,56	104		0,66	32
4,5	180		3,6	144		2,5	102		0,6	30
4,47	179		3,57	143		2,46	100		0,56	28
4,45	178		3,55	142		2,4	98		0,5	26
4,42	177		3,52	141		2,36	96		0,46	24

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий бал зазначений у таблиці 1.

Політика щодо академічної доброчесності.

Науково-педагогічний працівник і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

У разі недотриманням студентом *засад академічної доброчесності* - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової,

творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач відпрацьовує тему лабораторного заняття. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання лабораторних робіт студент не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання заліку, студент може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою згідно таблиці 1.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 200. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з
освітніх компонентів, де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

Перелік питань до заліку

1. Предмет та історія розвитку медичної деонтології.
2. Медична етика та деонтологія: їх визначення, статус та правове забезпечення у сучасному суспільстві.
3. Вчення Гіппократа. Проблема професійного вибору в медицині.
4. Лікарський обов'язок. Психологічні особливості лікаря.
5. Лікарська таємниця: моральні та правові аспекти
6. Лікарські помилки та моральна та правова відповідальність лікаря.
7. Права пацієнта. Питання інформованості пацієнта стосовно його здоров'я. Укладання інформаційної згоди пацієнта на проведення діагностичних процедур та лікування.
8. Основні моделі взаємовідносин у системі „лікар–хворий”. Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення.
9. Догляд за хворими та лікувально-діагностичний процес в окремих галузях медицини: хірургії, онкології, психіатрії, геронтології, стоматології.
10. Зміст та структура біомедичної етики, її основні теоретичні та прикладні аспекти у сучасному суспільстві
11. Деонтологічні та етичні аспекти права пацієнта на життя і смерть.
12. Проблеми евтаназії та допустимого ризику в медицині.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування. К.:ВСВ «Медицина», 2013. 296с.
2. Назар П.С., Віленський Ю.Г., Грандо О.А. Основи медичної етики. К.: Здоров'я, 2002. 344 с.
3. Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін. Основи практичної психології. К.: Либідь, 2006.

Додаткова література

1. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. Львів: Новий Світ, 2007.
2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, Опорні конспекти, методики. К.: Ельга Ніка-Центр, 2006.
3. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.: Знання, 2006
4. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Курс лекцій. К.: Наук. думка, 2000.

Електронні ресурси:

1. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/811-travmatologiya-i-ortopediyasklyarenko-yet.html>
2. <http://kingmed.info/media/book/5/4154.pdf><http://healthgate.com>,
3. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/>
4. <http://php.silverplatter.com>
5. <http://www.accesspub.com>